

sokkal kevesebb ellenálló képességgel bír; ennek oka — szerinte — abban rejlik, hogy a bőr zsirtartalma, a használatlan kötetekből csakhamar kivész, míg a folyton használt műveknél az olvasók kezéről nyer kellő utánpótlást.

A két utolsó fejezet közül a nyolczadik a vaknyomású bőr-kötéssel, a kilenczedik pedig az aranyozott bőrkötéssel foglalkozik, különös tekintettel az angol emlékekre. Az aranyozást *Davenport* is a keleti — arab és perzsa — kötésekből vezeti le, de a *Corvina* kötéseiről, melyek általában a keleti és nyugati aranyozott bőrkötések közti összekötő kapocsnak tekintetnek, nem tesz említést. Figyelemreméltó szerző azon törekvése, hogy a XVII. és XVIII. századi angol bőrkötés két, *Le Gascon* diszitó motívumaiból kiinduló eredeti hajtását, a *cottage roof* és az *all over* stílust Samuel *Mearne*, II. Károly udvari könyvkötőjének nevéhez fűzze. Ő figyelmet egyúttal arra is, hogy a Roger *Payne*-nek tulajdonított s manapság is rendkívül keresett kötések egy részét Richard *Wier*, skót mester készítette, a ki *Payne*-nel dolgozott s szolgai módon követte ennek stílusát. Az angol aranyozott bőrkötésen kívül szerző csupán a XVI. századi olasz s a XVI—XIX. századi francia mesterek főműveivel foglalkozik. Németországot, melynek a vaknyomású bőrkötés tárgyalásánál elég teret juttat, ezúttal meg sem említi.

P. II.

Morócz Jenő: *Huszonöt esztendő. A könyvnyomdászok Szakköre negyedszázados fennállásának emlékére.* Budapest, 1907. A Könyvnyomdászok Szakköre kiadása. (Pallas r.-t. nyomása.) 4-r. 40 l.

Morócz Jenő a könyvnyomdászok szakkörének titkára csinosan kiállított barnanyomású füzetkében számol be a Szakkör negyedszázados működéséről. A közölt följegyzésekből megtudjuk, hogy a Szakkör a Pesti könyvnyomda fiatalabb munkásnemzedéke kezdesére 1881-ben magyarosító célzattal megalakult Magyar Nyomdászok Köréből fejlődött ki 1882. szeptember 10-én.

A kör első alapszabályai szerint főleg a magyar nyelv terjesztésére alakult s e célzt hármassal eszközrel kívánta elérni, ú. m. felolvasások, szavalati s műkedvelői előadások, szak- és társadalmi kérdések vitatása útján. Címe fennállása első nyolcz évében ezen első sorban társadalmi céltnak megfelelően Könyvnyomdászok Társasköre volt, bár már ez időszakban is szíven viselte a szakképzés érdekeit. Ez érdekeket szolgálta egyrészt azzal, hogy 1886 óta átvette a Magyar Nyomdászok Évkönyve szerkesztését és kiadását, másrészt több gyakorlati feladat sikeres megoldására pályatételeket tűzött ki.

Az egyesület jelenlegi címét 1890-ben vette fel s célját új alapszabályaiban a következő négy pontban körvonalozta:

a) a szakerők tömörítése; b) a szakismeret s műizlés terjesztése és fejlesztése a könyvnyomdászat s rokonágai terén; c) a hazai nyomdászat érdekeinek elősegítése; d) a tagok társas életének fejlesztése. Mint ebből kitetszik, az egyesületek tevékenységének súlypontja az általános társadalmi feladatokról a szakismeretek művelésére terelődött át.

S a társulat az utóbbi 17 év alatt csakugyan derekasan hozzálátott feladata megvalósításához. Számos szakszerű felolvasás mellett 1904 óta több rendszeres szaktanfolyamot is tartott, melyek során nemcsak elméleti oktatásban, hanem az e célra berendezett kísérleti nyomdában gyakorlati tanításban is részesülnek a hallgatók. Ezenkívül több vidéki városban is rendeztek felolvasásokat s nyomdászati kiállításokat, melyek kétségkívül nagy hatással voltak vidéki nyomdásziparunk fejlődésére.

A kör sokáig nem bírt állandó otthonnal, a Magyarországi Könyvnyomdászok és Betüöntők Segélyzőegyesületének a Sándortéren fölépült bérháza végre ezen az állapoton is segített s a kör fennállásának második negyedszázadát a Gutenberg-otthon díszes főemeleti helyiségében kezdhette meg.

— sp —

Greve. H. E. *Das Problem der Bücher- und Lesehallen Aus dem Holländischen übersetzt von Anna J. Jungmann. Mit einer Einführung von Const. Nörrenberg.* Leipzig, 1908. Maas u. Van Suchtelen, 8-r. XVI, 426 l. Ára 6 Márka.

Dr. H. E. Greve hágai könyvtárosnak eredetileg holland nyelven 1906-ban megjelent, a modern közművelődési könyvtárak problémáját minden oldalról megvilágító művének: *Openbare Leesmusea en Volksbibliotheken*-nek németre fordításával Anna J. Jungmann igaz szolgálatot tesz mindazoknak — s azt hiszem nem vagyunk kevesen, — a kiknek ez a könyv eddig nyelve miatt nem volt hozzáférhető.

Szerző műve anyagát 413 paragrafusban tárgyalja le, melyek három fejezetbe oszlanak.

Az első fejezet azt a viszonyt tárgyalja, melyben a modern közművelődési könyvtár — azt hisszük ez a kifejezés födi legjobban a *Lese- und Bücherhalle* fogalmát — a könyvtárak egyéb, régibb fajihoz áll.

Greve e fejezetben különösen kikel a régibb fajtájú népkönyvtárak ellen, melyek a nép fogalmát a legalsóbb s legműveltelebb körökre szorítva, inkább közjátékonysági intézmények s a tudományos irodalmat egyáltalán nem, a szépirodalmat pedig kevés kivétellel igen selejtes összeállításban képviselik. A modern közművelődési közkönyvtár, mely Greve szerint egyedül bír létjogosultsággal, a nép minden rétegét, művelteket s művelődésre vagy nemes szórakozásra vágyókat egyaránt ki kell hogy elégítsen.